

Tìm hiểu về Đảo quốc Bahrain mà ĐTC sắp tông du

*Thanh Quảng sdb
(Tham khảo internet)*

Địa lý:

Đảo quốc Bahrain nằm ở phía tây vịnh Ba Tư, giữa quần đảo và phía tây (bờ biển Ả Rập Xê Út) là một vịnh biển tương đối nông được gọi là vịnh Bahrain.

Cảnh quan tự nhiên của đảo là sa mạc khô cằn, nhiều núi đồi, vách đá lởm chởm. Địa chất nhiều đá vôi xen lẫn cát mặn, vì vậy thực vật chủ yếu là cây gai và chà là. Điều kiện khí hậu khô cằn. Nhiệt độ trung bình hàng năm trong khu vực là 28 °C. Tháng nóng nhất là tháng 8, khi nhiệt độ trung bình là 38 °C và lạnh nhất là tháng 1, 18 °C. Lượng mưa trung bình hàng năm là 144 mm. Tháng nhiều mưa nhất là tháng 11, với lượng mưa trung bình 38 mm, và tháng khô nhất là tháng 10, với lượng mưa 1 mm. Trên đảo không có sông ngòi nào.

Địa lý kinh tế - xã hội: Manama, thủ đô của vương quốc Bahrain, nằm ở phía đông bắc của hòn đảo Bahrain. Hải cảng chính là Mina Salman và đảo quốc có nhiều các cơ sở lọc dầu. Hòn đảo được chia thành 3 tỉnh. Đường và cầu nối Bahrain với các đảo lân cận và đất liền Ả Rập Xê Út.

Đây là một đảo quốc gồm một quần đảo nhỏ tập trung trên đảo chính là Bahrain, nằm giữa Qatar và duyên hải đông bắc của Ả Rập Xê Út, Bahrain liên kết với Ả Rập Xê Út qua đường cao tốc Fahd dài 25 km.

Dân số Bahrain là 1.234.567 vào khoảng năm 2010, trong đó bao gồm 666.172 người ngoại quốc. Bahrain có diện tích 780 km², là quốc gia nhỏ thứ ba tại châu Á đứng sau Maldives và Singapore.

Bahrain thời cổ đại thuộc văn minh Dilmun. Đảo quốc nổi tiếng với nghề tìm kiếm ngọc trai, ngọc trai Bahrain được cho là tốt nhất thế giới trong thế kỷ XIX. Bahrain là một trong các khu vực được đạo Hồi giáo rao giảng vào khoảng năm 628. Sau giai đoạn người Ả Rập cai trị, Bahrain bị người Bồ Đào Nha chiếm đóng vào năm 1521. Đến năm 1602, Quốc vương Abbas I của vương triều Safavid Ba Tư trục xuất người Bồ Đào Nha. Năm 1783, thị tộc Bani Utbah chiếm Bahrain từ Nasr Al-Madhkur (thống đốc của Ba Tư) và kể từ đó đảo quốc nằm dưới quyền cai trị của gia tộc Al Khalifa.

Đến cuối thập niên 1800, sau các hiệp ước liên tiếp với Anh, Bahrain trở thành một lãnh thổ bảo hộ của Anh. Năm 1971, Bahrain tuyên bố độc lập. Bahrain sống bằng dầu mỏ. Kể từ cuối thế kỷ XX, Bahrain đầu tư vào các lĩnh vực ngân hàng và du lịch. Nhiều tổ chức tài chính lớn hiện diện tại thủ đô Manama của đảo quốc. Bahrain có chỉ số phát triển con người ở mức cao và được Ngân hàng Thế giới công nhận có một nền kinh tế cao.

Chính trị:

Hải cảng Manama về đêm

Vua Shaikh Hamad bin Isa Al Khalifa, và ĐTC

Bahrain nằm dưới quyền cai trị của Hoàng gia Al-Khalifa, một nền quân chủ lập hiến do quốc vương đứng đầu, quốc vương hiện nay là Shaikh Hamad bin Isa Al Khalifa. Quốc vương Hamad có quyền lực hành pháp rộng lớn, bao gồm cả việc bổ nhiệm thủ tướng và các bộ trưởng, chỉ huy quân đội, chủ tọa Hội đồng Tư pháp Tối cao, bổ nhiệm Hội đồng Cố vấn của nghị viện và giải tán Hội đồng Đại diện.

Bahrain có quốc hội lưỡng viện (*al-Jam'iyyah al-Watani*) gồm Hội đồng Cố vấn (*Majlis Al-Shura*) có 40 ghế và Hội đồng Đại diện (*Majlis Al-Nuwab*) có 40 ghế. 40 thành viên của Shura do quốc vương bổ nhiệm, còn 40 thành viên của Hội đồng Đại diện được bầu theo thể thức đa số tuyệt đối trong các khu vực bầu cử một ghế với nhiệm kỳ 4 năm. Hội đồng Cố vấn có thể phủ quyết trên thực tế Hội đồng Đại diện, do các dự thảo luật cần phải được họ tán thành. Sau khi được Hội đồng Cố vấn tán thành, quốc vương có thể phê chuẩn và ban hành đạo luật hoặc trả lại nó trong vòng sáu tháng cho Quốc hội, và tại đây nó chỉ có thể được thành luật nếu hai phần ba thành viên của cả hai hội đồng tán thành.

Năm 1973, quốc gia này tổ chức bầu cử nghị viện lần đầu tiên; tuy nhiên, hai năm sau, tiểu vương đương nhiệm giải tán nghị viện và đình chỉ hiến pháp sau khi nghị viện bác bỏ Luật An ninh Nhà nước. Giai đoạn từ năm 2002 đến năm 2010 có ba lần bầu cử nghị viện, cuộc bầu cử năm 2002 bị phe đối lập Al Wefaq tẩy chay, Al Wefaq giành đa số ghế trong cuộc bầu cử năm 2006 và 2010. Cuộc bầu cử bổ sung năm 2011 được tổ chức để thay thế 18 thành viên của Al Wefaq từ chức nhằm phản đối chính phủ đàn áp.

Giai đoạn từ năm 1975 đến năm 1999 gọi là "thời kỳ Luật An ninh Nhà nước", diễn ra nhiều vi phạm nhân quyền bao gồm bắt giữ tùy tiện, giam giữ không xét xử, tra tấn và buộc phải lưu vong. Sau khi Tiểu vương Hamad Al Khalifa kế vị cha là Isa Al Khalifa vào năm 1999, ông cho tiến hành các cải cách rộng lớn và nhân quyền được cải thiện đáng kể. Tình trạng nhân quyền bắt đầu kém đi vào năm 2007 khi tra tấn bắt đầu được sử dụng lại. Năm 2011, Tổ chức Theo dõi Nhân quyền mô tả tình hình nhân quyền của Bahrain là "ảm đạm". Năm 2011, Bahrain chịu chỉ trích do đàn áp khởi nghĩa Mùa xuân Ả Rập. Trong tháng 9 năm đó, chính phủ bổ nhiệm một uỷ ban để xác nhận các tường thuật về vi phạm nhân quyền nghiêm trọng như tra tấn có hệ thống. Chính phủ cam kết tiến hành cải cách và tránh lặp lại các "sự kiện đau thương". Năm 2016, Nghị viện châu Âu thông qua một nghị quyết lên án các lạm dụng nhân quyền của nhà đương cục Bahrain, và kêu gọi kết thúc cuộc đàn áp chống lại các nhà bảo vệ nhân quyền, đối lập chính trị và xã hội dân sự tại đây.

Quyền lợi chính trị của nữ giới Bahrain gia tăng khi họ giành được quyền bỏ phiếu và tranh cử trong bầu cử cấp quốc gia lần đầu tiên vào năm 2002. Tuy nhiên, vào năm đó không có nữ giới nào đắc cử, do đó có sáu người được bổ nhiệm vào Hội đồng Cố vấn. Nada Haffadh trở thành nữ bộ trưởng đầu tiên của Bahrain khi bà được bổ nhiệm làm Bộ trưởng Y tế vào năm 2004. Đến khi Bahrain được bầu làm nước đứng đầu Đại hội đồng Liên Hợp Quốc

nhiệm kỳ 2006, họ bổ nhiệm luật sư Haya bint Rashid Al Khalifa làm chủ tịch của Đại hội đồng. Năm 2006, Lateefa Al Gaood trở thành nữ nghị viên đầu tiên sau chiến thắng mặc định. Số lượng nữ nghị viên tăng lên bốn sau bầu cử bổ sung năm 2011. Hầu hết cơ quan phát sóng nội địa do nhà nước sở hữu. Các nhà báo Bahrain phải chịu nguy cơ bị khởi tố vì phạm các tội như "phá hoại" chính phủ và tôn giáo. Tự kiểm duyệt là điều phổ biến. Các nhà báo là mục tiêu của giới quan chức trong biểu tình chống chính phủ năm 2011. Đến năm 2016, Bahrain có 1,3 triệu người sử dụng internet.

Quang cảnh thành phố Manama

Bahrain là nền kinh tế tự do nhất tại Trung Đông và đứng thứ 12 toàn cầu dựa theo Chỉ số tự do kinh tế do Heritage Foundation/*Wall Street Journal* công bố. Năm 2008, Bahrain trở thành trung tâm tài chính tăng trưởng nhanh nhất thế giới dựa theo Chỉ số trung tâm tài chính toàn cầu của City of London. Dịch vụ ngân hàng và tài chính của Bahrain, đặc biệt là ngân hàng Hồi giáo, được hưởng lợi từ bùng nổ kinh tế khu vực do nhu cầu dầu mỏ tăng cao. Sản xuất và chế biến dầu mỏ là sản phẩm xuất khẩu lớn nhất của Bahrain, chiếm 60% nguồn thu xuất khẩu, 70% thu nhập chính phủ, và 11% GDP. Nhôm là sản phẩm xuất khẩu đứng hạng hai, tiếp đến là tài chính và vật liệu xây dựng.

Tình hình kinh tế thay đổi cùng với biến động của giá dầu mỏ kể từ năm 1985, chẳng hạn như trong và sau khủng hoảng vịnh Ba Tư năm 1990-1991. Nhờ có hạ tầng thông tin và giao thông phát triển cao, Bahrain là nơi đặt trụ sở của một số hãng đa quốc gia và đang tiếp tục xây dựng một số dự án công nghiệp lớn. Một phần lớn trong xuất khẩu là các sản phẩm dầu mỏ từ dầu thô nhập khẩu, dầu thô chiếm khoảng 51% nhập khẩu của đảo quốc vào năm 2007. Bahrain dựa nhiều vào nhập khẩu thực phẩm để cung cấp cho dân số đang gia tăng; Úc là quốc gia xuất khẩu thịt và quả chủ yếu cho Bahrain. Do chỉ có 2,9% lãnh thổ Bahrain là đất canh tác, nông nghiệp đóng góp 0,5% trong GDP của Bahrain. Năm 2004, Bahrain ký kết Thỏa thuận mậu dịch tự do Hoa Kỳ - Bahrain, theo đó giảm hàng rào mậu dịch nhất định giữa hai quốc gia. Tỷ lệ thất nghiệp, đặc biệt là trong thanh niên, cùng việc cạn kiệt tài nguyên dầu mỏ và nước ngầm là các khó khăn kinh tế dài hạn chủ yếu. Năm 2008, tỷ lệ người không có việc làm là 4%, trong đó nữ giới chiếm 85% tổng số. Năm 2007, Bahrain trở thành quốc gia Ả Rập đầu tiên tiến hành trợ cấp thất nghiệp, cùng một loạt cải cách lao động khác.

Du lịch:

Bahrain là một điểm đến du lịch, đón trên tám triệu du khách vào năm 2008. Hầu hết du khách đến từ các quốc gia Ả Rập lân cận song ngày càng có nhiều người đến từ bên ngoài khu vực do di sản của đảo quốc và danh tiếng của Giải đua ô tô Công thức 1 Bahrain.

Vương quốc này có văn hoá Ả Rập hiện đại cùng di sản khảo cổ học của năm nghìn năm văn minh. Bahrain có các pháo đài như di sản thế giới Qalat Al Bahrain. Bảo tàng Quốc gia Bahrain có các đồ tạo tác về lịch sử quốc gia có niên đại từ những cư dân sớm nhất trên đảo vào khoảng 9000 năm trước và Beit Al Quran là một bảo tàng lưu giữ các đồ tạo tác Ả Rập về Qur'an.

Ngắm chim (chủ yếu tại quần đảo Hawar), lặn biển và cưỡi ngựa là các hoạt động du lịch phổ biến tại Bahrain. Nhiều du khách đến từ Ả Rập Xê Út và đến Manama chủ yếu là vì các trung tâm mua sắm tại đây, như Bahrain City Centre và Seef Mall tại khu vực Seef. Manama Souq và *Gold Souq* tại khu vực cổ của Manama cũng nổi tiếng với du khách.

Kể từ năm 2005, Bahrain hàng năm đều tổ chức một lễ hội trong tháng 3 mang tên *Mùa xuân văn hoá*, có các nhạc sĩ và nghệ sĩ nổi danh quốc tế trình diễn trong các buổi hoà nhạc. Manama được Liên đoàn Ả Rập chỉ định là Thủ đô Ả Rập về Văn hoá trong năm 2012 và *Thủ đô Du lịch Ả Rập* trong năm 2013.

	<p>Cơ Đốc giáo 14.5%</p> <p>Ấn Độ giáo 9.8%</p> <p>Phật giáo 2.5%</p> <p>Do Thái giáo 0.6%</p> <p>Tôn giáo khác 0.4%</p> <p>Không liên kết 1.9%</p>
<p><i>Đền thờ Hồi giáo tại thủ đô Bahrian</i></p>	<p><i>Tỷ lệ Tôn giáo tại Bahrian</i></p>

Tôn Giáo:

Quốc giáo của Bahrain là Hồi giáo và hầu hết công dân Bahrain là người Hồi giáo. Không có số liệu chính thức về tỷ lệ tín đồ phái Shia và Sunni của người Hồi giáo Bahrain, song khoảng 70% người Hồi giáo Bahrain theo phái Shia. Tồn tại một cộng đồng Công giáo bản địa tại Bahrain. Cư dân Bahrain không theo Hồi giáo có số lượng là 367.683 theo điều tra nhân khẩu năm 2010, hầu hết trong số đó là người Công giáo. Ngoại kiều chiếm đa số tín đồ Công giáo tại Bahrain.

Nhà thờ chính tòa Bahrainnơi ĐTC thăm viếng

Nhà thờ chính tòa Bahrain

Bahrain còn có một cộng đồng Do Thái giáo bản địa với số lượng là 37 công dân Bahrain (2010). Dòng di dân và công nhân nhập khẩu từ Ấn Độ, Philippines hay Sri Lanka, tỷ lệ người Hồi giáo tại Bahrain suy giảm trong những năm gần đây. Theo điều tra nhân khẩu năm 2001, 81,2% cư dân Bahrain là người Hồi giáo, 10% là người Cơ Đốc giáo, và 9,8% tin theo Ấn Độ giáo và các tôn giáo khác. Điều tra nhân khẩu năm 2010 ghi nhận rằng tỷ lệ người Hồi giáo giảm xuống còn 70,2%. Các quan chức chính phủ Bahrain bác bỏ các báo cáo từ phái đối lập cho rằng chính quyền muốn thay đổi tình hình nhân khẩu của quốc gia bằng những người Syria Sunni nhập tịch. Tín đồ Baha'i chiếm khoảng 1% tổng dân số Bahrain.

Tiếng Ả Rập là ngôn ngữ chính thức tại Bahrain, song tiếng Anh được sử dụng phổ biến. Tiếng Ả Rập Bahrain là phương ngôn được nói phổ biến nhất của tiếng Ả Rập tại Bahrain, song nó khác nhiều so với tiếng Ả Rập tiêu chuẩn. Tiếng Ả Rập giữ một vai trò quan trọng trong sinh hoạt chính trị, theo hiến pháp thì nghị sĩ phải thông thạo tiếng Ả Rập. Trong số cư dân Bahrain, có nhiều người nói tiếng Ba Tư hay Urdu. Tiếng Nepal cũng được nói phổ biến trong cộng đồng công nhân Nepal và binh sĩ Gurkha. Tiếng Malayalam, Tamil và Hindi được nói trong các cộng đồng Ấn Độ. Toàn bộ các thể chế thương mại và bảng hiệu đường phố được ghi song ngữ Ả Rập-Anh.

Giáo dục bắt buộc đối với trẻ em từ 6 đến 14 tuổi. Giáo dục miễn phí đối với công dân Bahrain trong các trường công lập, Bộ Giáo dục Bahrain cung cấp sách giáo khoa miễn phí. Nam sinh và nữ sinh được tách biệt trong các trường học riêng.

Vào đầu thế kỷ XX, các trường Qur'an (*Kuttab*) là hình thức giáo dục duy nhất tại Bahrain. Chúng là các trường học truyền thống có mục tiêu là giảng dạy thanh thiếu niên đọc kinh Qur'an. Sau Chiến tranh thế giới thứ nhất, Bahrain trở nên mở cửa trước ảnh hưởng từ phương Tây, và xuất hiện nhu cầu về các thể chế giáo dục hiện đại. Hệ thống trường học công lập hiện đại tại Bahrain bắt đầu từ năm 1919 khi có một trường học cho nam sinh được khai giảng tại Muharraq. Năm 1926, Ủy ban giáo dục cho mở trường công lập thứ nhì cho nam sinh tại Manama, và đến năm 1928 trường công lập đầu tiên cho nữ sinh được mở tại Muharraq. Tính đến năm 2011, có 126.981 học sinh trong các trường công lập.

Năm 2004, Quốc vương Hamad ibn Isa Al Khalifa cho thi hành một dự án hỗ trợ giáo dục 12 năm tại Bahrain. Mục tiêu của dự án là liên kết toàn bộ trường học tại vương quốc thông qua internet. Ngoài các trường trung học của Anh, đảo quốc còn có Trường Bahrain (BS) của Bộ Quốc phòng Hoa Kỳ. Ngoài ra còn có các trường tư cung cấp chương trình IB Diploma hoặc A-Levels của Anh.

Bahrain cũng khuyến khích các thể chế học tập bậc cao, thu hút tài năng ngoại kiều và tăng số công dân Bahrain trở về sau khi ra nước ngoài học tập. Đại học Bahrain được thành lập nhằm phục vụ học tập bậc đại học và sau đại học, còn Viện Khoa học Y tế Đại học Quốc

vương Abdulaziz do Bộ Y tế trực tiếp điều hành, huấn luyện các bác sĩ, y tá, dược sĩ và nhân viên y tế. Hiến chương Hành động Quốc gia năm 2001 tạo tiền đề hình thành các đại học tư nhân như Đại học Ahlia tại Manama và Viện Đại học Bahrain tại Saar. Đại học Hoàng gia cho Nữ giới (RUW) được thành lập vào năm 2005, là trường đại học quốc tế tư nhân đầu tiên chuyên biệt về giáo dục cho nữ giới.

Y tế:

Bahrain có hệ thống chăm sóc y tế phổ quát tồn tại từ năm 1960. Công dân Bahrain được miễn phí chăm sóc y tế do chính phủ tài trợ còn ngoại kiều được nhiều trợ cấp. Chi tiêu y tế chiếm 4,5% GDP của Bahrain theo số liệu của Tổ chức Y tế Thế giới. Các bác sĩ và y tá bản địa chiếm đa số lực lượng lao động trong lĩnh vực y tế, đây là điều khác biệt với các quốc gia Vùng Vịnh khác. Bệnh viện đầu tiên tại Bahrain là Bệnh viện Truyền giáo Hoa Kỳ, khánh thành vào năm 1893 với tư cách trạm xá. Năm 1957, Tổ hợp Y tế Salmaniya tại Manama là bệnh viện công lập đầu tiên được khánh thành tại Bahrain. Các bệnh viện tư nhân cũng hiện diện trên toàn quốc, như Bệnh viện Quốc tế Bahrain.

Tuổi thọ triển vọng tại Bahrain là 73 đối với nam giới và 76 đối với nữ giới. So với nhiều quốc gia trong khu vực, tỷ lệ mắc AIDS và HIV tương đối thấp. Sốt rét và lao (TB) không tạo ra vấn đề lớn tại Bahrain do không phải là dịch bản địa. Do đó, số ca mắc sốt rét và lao giảm trong các thập niên gần đây, số ca công dân Bahrain mắc các bệnh này trở nên ít ỏi. Bộ Y tế bảo trợ chiến dịch chích vắc xin định kỳ chống lao và các dịch bệnh khác như viêm gan B.

Bahrain đang phải chịu nạn béo phì, có đến 28,9% nam giới và 38,2% nữ giới được phân loại béo phì (2012). Bahrain cũng là một trong các quốc gia có tỷ lệ mắc tiểu đường cao nhất thế giới, với trên 15% cư dân bị bệnh, và chiếm 5% số ca tử vong. Các bệnh tim mạch gây ra 32% số ca tử vong tại Bahrain, đứng số một về nguyên nhân tử vong tại đây (thứ nhì là ung thư). Bệnh hồng cầu và bệnh tan máu bẩm sinh rất phổ biến tại đảo quốc, một nghiên cứu cho hay có đến 18% và 24% người Bahrain mắc hai bệnh này.

Văn hóa Bahrain:

Sản phẩm đồ gốm Bahrain

Nhạc cụ Bahrain

Hồi giáo là tôn giáo chủ yếu, và người Bahrain khoan dung trước việc hành lễ của các tín ngưỡng khác. Các quy tắc liên quan đến trang phục nữ giới thường thoải mái hơn so với các quốc gia lân cận; trang phục truyền thống của nữ giới thường bao gồm áo hijab hoặc abaya. Trang phục truyền thống của nam giới là thobe kèm với khăn trùm đầu truyền thống như keffiyeh, ghutra và agal, song trang phục phương Tây được phổ biến.

Phong trào nghệ thuật hiện đại tại Bahrain chính thức xuất hiện từ thập niên 1950, đạt đỉnh cao khi thành lập một hội nghệ thuật. Chủ nghĩa biểu hiện, chủ nghĩa siêu thực, và nghệ thuật thư pháp là các hình thức nghệ thuật phổ biến tại đảo quốc. Chủ nghĩa biểu hiện trừu tượng được phổ biến trong các thập niên gần đây. Gốm và dệt cũng là các sản phẩm nổi tiếng, chúng được sản xuất nhiều trong các làng tại Bahrain. Thư pháp Ả Rập phát triển có tính

đại chúng do chính phủ bảo trợ nghệ thuật Hồi giáo, đỉnh cao là lập một bảo tàng Hồi giáo mang tên Beit Al Quran. Bảo tàng Quốc gia Bahrain có trưng bày thường trực nghệ thuật đương đại. Kiến trúc Bahrain tương tự như các quốc gia lân cận trong vịnh Ba Tư. Các tháp gió giúp thông gió tự nhiên trong nhà, và là một dấu hiệu phổ biến tại các toà nhà cổ, đặc biệt là khu phố cổ của Manama và Muharraq.

Văn học Bahrain vẫn nặng tính truyền thống, hầu hết nhà văn và nhà thơ truyền thống viết theo phong cách Ả Rập cổ điển. Trong những năm gần đây, ngày càng nhiều nhà thơ trẻ tuổi chịu ảnh hưởng từ văn học phương Tây, hầu hết viết thơ tự do và thường chứa nội dung chính trị và cá nhân. Trong văn học, Bahrain là địa điểm vùng đất cổ đại Dilmun được nói đến trong Sử thi Gilgamesh. Truyền thuyết cũng kể rằng đây là địa điểm Vườn Eden.

Phong cách âm nhạc tại Bahrain tương tự các quốc gia lân cận. Phong cách âm nhạc dân gian Khaliji được phổ biến tại đảo quốc. Phong cách âm nhạc sawt là một dạng phức hợp âm nhạc đô thị, được trình diễn bằng đàn Oud, vĩ cầm và trống mirwas.

Bóng đá là môn thể thao phổ biến nhất tại Bahrain. Đội tuyển bóng đá quốc gia Bahrain thi đấu nhiều lần tại Cúp châu Á, Cúp các quốc gia Ả Rập, song chưa từng vượt qua vòng loại Giải vô địch thế giới. Bahrain có giải bóng đá chuyên nghiệp nội địa hạng cao nhất là Ngoại hạng Bahraini. Bóng rổ, Rugby và cưỡi ngựa cũng phổ biến tại đảo quốc. Bahrain có một đường đua công thức một, tại đó bắt đầu tổ chức Giải đua ô tô Công thức 1 Bahrain Gulf Air từ 2004. Cuộc đua từ đó được tổ chức thường niên, ngoại trừ năm 2011 bị bãi bỏ vì cuộc biểu tình chống chính phủ.

POPE FRANCIS
KINGDOM OF BAHRAIN
3 - 6 November 2022